

Denkmalpflegerische Grundsätze zur Sanierung des Ortes und zur künftigen baulichen Entwicklung

Műemlékvédelmi alapelvek a település megújításához és fejlesztéséhez

- Fertőrákos ist Teil eines größeren geographischen, kulturellen, sozialen und wirtschaftlichen Gefüges. Wie Änderungen außerhalb des Ortes auf diesen wirken, so wirken Veränderungen im Ort auch auf die Umgebung.
 - Eine wichtige, unverzichtbare Voraussetzung für den Umgang mit der historischen Siedlung, mit den historischen Gebäuden und Anlagen ist die Kenntnis ihrer Geschichte.
 - Bei allen Planungen sind die Zielvorstellungen der Beteiligten mit denen der Denkmalpflege abzustimmen.
 - Die Bewahrung der überlieferten historischen Strukturen ist Voraussetzung für die Erhaltung und eine einfühlsame und rücksichtsvolle Weiterentwicklung. Musealer Erhalt soll die Ausnahme bleiben.
 - Neue Architektur ist innerhalb der im Einzelfall zu ermittelnden städtebaulichen und denkmalpflegerischen Rahmenbedingungen möglich und erwünscht.
 - Belange der Ökologie und des Umweltschutzes sind zu beachten. Luft- und Wasserverschmutzung gehören zu den Hauptursachen der Zerstörung des historischen Kulturguts.
 - Erhaltung, Sanierung und sinnvolle Weiterentwicklung sind nur zusammen mit den Bürgern möglich. Die Beteiligung an allen Planungen ist unumgänglich. Die gesellschaftlichen und sozialen Belange sind zu berücksichtigen.
- Diese Grundsätze führen zu folgenden konkreten Forderungen:
- Schutz der Landschaft um das Dorf Fertőrákos, insbesondere der Wälder, der Feuchtfelder, der Seeufer und der Wasserflächen; keine weitere Bebauung im ehem. Sumpfgebiet und am Seeufer.
 - Beendigung der Schädigung der Landschaft durch das Kalkwerk. Renaturierung und landschaftliche Aufwertung des Bachlaufs. Erstellung eines Landschaftsplans mit Landschaftspflegeplan.
 - Erhalt der historischen Ortsgrenzen, die landschaftlich begründet sind und das Bild des Ortes in der Landschaft bestimmen. Sorgfältige Auswahl von Flächen für Ortserweiterungen.
 - Verkehrsberuhigung in der Hauptstraße durch großräumige Überlegungen zur Ordnung des überörtlichen Verkehrs. Prüfung der Frage, ob der Ausflugsverkehr zum See auf einer ehemaligen Militärstraße geführt und so der Ort ohne Schädigung der Landschaft entlastet werden kann.
 - Erhaltung und Schutz der Parzellenstrukturen innerhalb und außerhalb des Dorfes.
 - Schutz des Ortsbildes durch Beibehaltung des überlieferten Haustyps mit Hof- und Gartenfläche.
 - Fertőrákos az öt körülvevő földrajzi, kulturális, szociális és gazdasági térség szerves része. Ha a település körül bármi megváltozik, a változás nem marad hatástalan a településre sem; ugyanúgy a település változásai kihatnak közvetlen és távolabbi környezetére is.
 - Történeti települések, régi épületek, épületegyüttesek esetében minden beavatkozás kikerülhetetlen, fontos feltétele az érintett objektum építéstörténetének ismerete.
 - A tervezés megkezdése előtt az érdekelt építetők céljait összhangba kell hozni a műemlékvédelem érdekeivel.
 - A megmaradt történeti felépítmény megőrzése a megújítás és körültekintő fejlesztés elengedhetetlen feltétele. Egy-egy emlék múzeális célra történő fenntartása csak kivételes esetekben elképzelhető.
 - Új épület építésénél a városépítészeti és műemlékvédelmi köztétéseket minden esetben külön vizsgálni kell: a modern építészeti vívmányainak érvényesítése ezek szem előtt tartása mellett lehetséges, sőt kívánatos.
 - Az ökológia és környezetvédelem igényeiről nem szabad megfeledkezni: a levegő és a vizek elszennyeződése a kultúrörökség pusztulásának egyik legfőbb okozója.
 - A megtartás, megújítás és az ésszerű fejlesztés csak a település polgáraival egyetértésben történhet. Kívánatos, hogy a lakosság a tervezés első lépésétől a megújítás befejezéséig legyen tevékeny résztvevője a folyamatnak. Az emberek társadalmi és szociális érdekeit mindig tiszteletben kell tartani. A felsorolt alapelvekből a következő, kézzelfogható követelmények adódnak:
 - A települést övező tájat, különösen az erdőt, vizes réteket, a tópartot és magát a vízfelületet következetesen meg kell védeni; az egykori ingovány és a tópart területén ezért minden további beépítés elképzelhetetlen.
 - A mészkö kitermelésének azonnali megszüntetésével véget kell vetni a táj további rombolásának. A patakpartot eredeti, természetes állapotába kell visszaállítani, táji értékeit tiszteletben kell tartani. A település táji környezetének megtartása céljából tájrendezési terv készítése kívánatos.
 - Ahol a táj a településkép meghatározó eleme és hagyományos összképének szerves része, a történeti település határait meg kell tartani. Gondosan mérlegelni kell a település fejlődésének legkedvezőbb területeit.
 - A Fő utca forgalmát meg kell csendesíteni, ami a települések közötti forgalom átszervezése nélkül aligha lehet eredményes. Megvizsgálandó, hogy milyen módon lehet a tó irányába haladó kiránduló forgalmat az egykori katonai útra terelni: csak ilyen módon lehet a táj képének további károsítása nélkül a települést a túlzott gépjárműforgalomtól mentesíteni.
 - A meglévő telekhatárokat a bel- és külterületen egyaránt szükséges tiszteletben tartani.
 - A helység képének megőrzése elképzelhetetlen a hagyományos, régi háztípusok, udvarok és zöldterületek megtartása nélkül.

- Sorgfältige Planung der Gestaltung des Straßenraums, der durch Bepflanzungen, falsche Oberflächenbehandlung und -befestigung sowie durch Überbetonung der Fahrbahn viel von seiner Räumlichkeit verloren hat.
- Erhaltung der Festpunkte im Straßenraum, der Brunnen und Denkmäler.
- Sorgsame und zurückhaltende Begrünung.
- Schließung entstandener Baulücken. Sorgsame Planung und Einbindung notwendiger neuer Anlagen wie Buswartehäuschen und Werbeanlagen.
- Erhaltung des historischen Baubestandes. Die Möglichkeit der Restaurierung und Sanierung eines Gebäudes ist grundsätzlich vor jeder Neubebauung zu überprüfen. Gebäudeerweiterungen immer rückwärts; keine Gebäudeerhöhungen (Aufstockungen). Auch Nebengebäude und Scheunen erhalten, gegebenenfalls umnutzen.
- Beibehaltung der Nutzung der Häuser als Wohnhäuser oder für Kleingewerbe.
- Bei Neubau zumindest den Haustyp erhalten; Grenzanbau beibehalten.
- Bei Sanierungen möglichst Grundrisse und Gestaltungsdetails beachten. Wichtige Ausbauteile wie Türen, Fenster, Decken erhalten und restaurieren. Traditionelle Bautechniken weiterführen.
- Vor allen Planungen und Baumaßnahmen am Bestand ist eine Dokumentation des Bestands, gegebenenfalls verbunden mit Forschungsarbeiten (Archivalien, Bauforschung, Befunduntersuchung) durchzuführen. Erst dadurch wird eine Beurteilung des betroffenen Objekts und der Baumaßnahme sowie eine wissenschaftliche Bearbeitung sofort oder später ermöglicht. Daneben ist auch die mündliche Überlieferung über ältere Bürger zu dokumentieren.
- Ein zu gründender Verein kann sich der Ortsgeschichte annehmen und Dokumentations- und Forschungsarbeiten veranlassen, durchführen und betreuen. Empfehlenswert ist ein Ausbau des bereits bestehenden Kontakts mit ausgesiedelten Volksgruppen, zum Beispiel mit den „Kroisbach-Deutschen“.

Ortssanierung verbunden mit sorgsamer Ortsentwicklung ist eine ständige Aufgabe, bei der Sparsamkeit angezeigt ist; Geldmangel kann hier in gewisser Hinsicht von Vorteil sein.

Zukünftig wird der Erfolg einer Kommunalpolitik daran gemessen werden, inwieweit sie den wichtigen baulichen Bestand sparsam, behutsam, sozialorientiert und unter Beteiligung der Bürger behandelt und saniert. Die kulturellen Werte einer Stadt oder eines Dorfes zu erhalten, wird für immer mehr Bürger ein immer wichtigeres Anliegen.

- Az utcák képe a meggondolatlan növénytelepítések, nem megfelelő utcai burkolatok és az útszegélyek túlzott kiemelése következtében sokat veszített térhatásából: ezen csak körültekintő tervek készítésével, az eredeti állapot helyreállításával lehet segíteni.
 - Az utca hangsúlyos elemeit, a útakat, szobrokat és más műemléki értékeket különös gondossággal kell megővni. Újabb zöldterületeket csak gondos mérlegelés után, szerényen és visszafogottan szabad telepíteni.
 - Az utcakép zártságát a hiányzó beépítések pótlásával lehet visszaállítani; az újabb berendezések – autóbussmegálló védőtető, reklámépítmények – létesítés és környezetbe illesztése csak gondos tervezéssel történhet.
 - Elengedhetetlen a régi épületállomány döntő részének megtartása; mielőtt elhatározná valaki, hogy régi házat újra cseréli, felelősséggel meg kell vizsgálni, milyen módon lehetne a régi házat megtartani és megújítani. A meglévő porták sora csak a telekbelső irányában bővíthető. A párkány, tetőgerinc magasságát nem szabad megemlí: az épületek jellegzetes magassági méretei nem változhatnak. A melléképületeket és pajtákát akár rendeltetésük megváltoztatása árán is fenn kell tartani.
 - A házak fő rendeltetése maradjon a lakás és a kisipar.
 - Ha elkerülhetetlen új épület létesítése, legalább az egykori ház jellegzetes tömegét és felépítését meg kell tartani: a hagyományos, oldalhatáron álló beépítéshez minden áron ragaszkodni kell.
 - A megújítás semmiképpen ne változtasson a meglévő alaprajz fő jellegzetességein, de a részletformák megtartása is elengedhetetlen. Az építmény arculatát meghatározó szerkezeteket -födémeket, ajtókat, ablakokat- eredeti helyükön és formájukban kell megőrizni illetve helyreállítani. A javításoknál, kiegészítéseknél hagyományos szerkezeteket és építési technikát kell alkalmazni.
 - A tervezést mindig előzze meg a meglévő épület gondos felmérése és állapotának dokumentálása: a vizsgálódásokat egészítse ki az épület építéstörténetének felderítése (levéltári adatok összegyűjtése, az épület szakszerű megkutatása). Csak a kutatási eredmények birtokában tudunk az épületről elfogulatlan, hiteles értékelést adni. A gondos épületkutatás a szakszerű helyreállítás alapja is. Az adatok összegyűjtése, feldolgozása és megőrzése lehetővé teszi az épület adatainak tudományos feldolgozását is, mely a helyreállítással egyidőben megindulhat és a ház helyreállítása után is folytatható. A háztulajdonosok szóbeli visszaemlékezéseit, megjegyzéseit és az építéstörténettel kapcsolatos közléseit fel kell jegyezni és meg kell őrizni az utókorak.
 - Városszépítő Egyesület működtetésével a helytörténeti kutatás, dokumentálás és archiválás feladatai is megoldhatóak.
 - A kitelepített, egykori fertőrákosi polgárokkal még szorosabbra kellene fűzni a kapcsolatot.
- A település körültekintő fejlesztésével karöltve végrehajtott falumegújítás hosszú évekre nagy feladatot ad az ittlakóknak. Ahol lehet, a régit kell megőrizni, takarékoskodni az újjal: a pénzhány szerencsés esetben előnyére is válhat a hiteles megújításnak.
- Az elkövetkező évek helyi településpolitikájának sikeressége vagy sikertelensége sokban azon múlik, milyen mértékben és módon sikerül a falu lakóival karöltve a meglévő építészeti örökséget szakszerűen, gazdaságosan, a szociális szempontokról sem megfeledkezve megújítani és a mai élet szolgálatába állítani. Városok, falvak, lakói ma egyre világosabban látják: kulturális értékei megtartása mindnyájuk közös érdeke.